

82. ROCZNICA WYBUCHU POWSTANIA W GETCIE WARSZAWSKIM

Posted on 19 kwietnia 2025



19 kwietnia 1943 roku, w obliczu całkowitej zagłady, warszawscy Żydzi chwycili za broń, stawiając zbrojny opór niemieckiemu okupantowi. Ich decyzja była aktem sprzeciwu wobec nieludzkiego systemu. W 82. rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim przywołujemy pamięć o tych, którzy nie zgodzili się odejść w milczeniu.

Choć upamiętnień związanych z gettem warszawskim jest dzisiaj wiele, często pozostają one niezauważone. Granice zamkniętej dzielnicy, dawniej wyznaczonej murami, przez lata istniały jedynie na mapach i w pamięci nielicznych. Dopiero od 2008 roku ich przebieg został zaznaczony w przestrzeni miejskiej Warszawy – w formie pomników, tablic czy instalacji artystycznych. To subtelne znaki, które łączą przeszłość ze współczesnością i domagają się uważanego spojrzenia.

W aplikacji MonumentApp przygotowano [wycieczkę po Muranowie](#) – przestrzeni, gdzie historia getta splata się z teraźniejszością. Spacerując wyznaczoną trasą, można zobaczyć m.in. budynki, które przetrwały wojnę, symbolicznie oznaczone granice getta czy miejsca dramatycznych wydarzeń, które stały się jednocześnie symbolem nadziei i oporu.

Jednym z kluczowych punktów trasy jest Pomnik Umschlagplatz, upamiętniający 400 tys. ofiar poprzez alfabetyczny zapis ich imion. Dwa drzewa – jedno martwe, drugie żywe – osadzone w jego architekturze są przejmującym symbolem śmierci i życia.

W przestrzeni miasta odnaleźć można również nowe formy upamiętnienia – jak Kładka Pamięci przy ul. Chłodnej czy murale przedstawiające Marka Edelmana z żonkilem – symbolem pamięci o powstaniu, który rozkwita głównie w kwietniu, ale powinien trwać w nas przez cały rok.

Dziś, ponad 80 lat po tamtych wydarzeniach, warszawskie getto przypomina o sobie poprzez mury, znaki, instalacje, ale przede wszystkim poprzez naszą pamięć. To nie tylko przestrzeń historyczna, ale moralny obowiązek, aby widzieć, słyszeć i przekazywać dalej.